Funded by the European Union

OSCE Organization for Security and Co-operation in Europe

Izveštaj o praćenju suđenja na Zapadnom Balkanu

Informativna brošura za Kosovo

Sa teorije na praksu 2.0

Ocena efikasnosti odgovora pravosuđa na teška dela organizovanog kriminala i korupcije
jun 2024 – septembar 2026

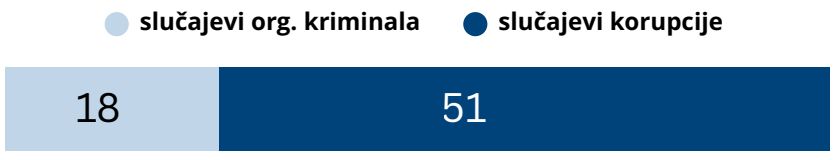

KAKO ZNAMO DA LI REFORMA STIŽE DO PRAKSE?

Izveštaj kombinuje dokaze zasnovane na praksi iz slučajeva ozbiljnog organizovanog kriminala i korupcije, sa praćenjem reformi kako bi se procenilo da li promene dostiže svakodnevnu praksu u pravosuđu.

ZAPAŽANJE → NALAZ // OBJAŠNJENJE → PREPORUKA // IMPLEMENTACIJA → PRAKSA

Dokaznu osnovu:

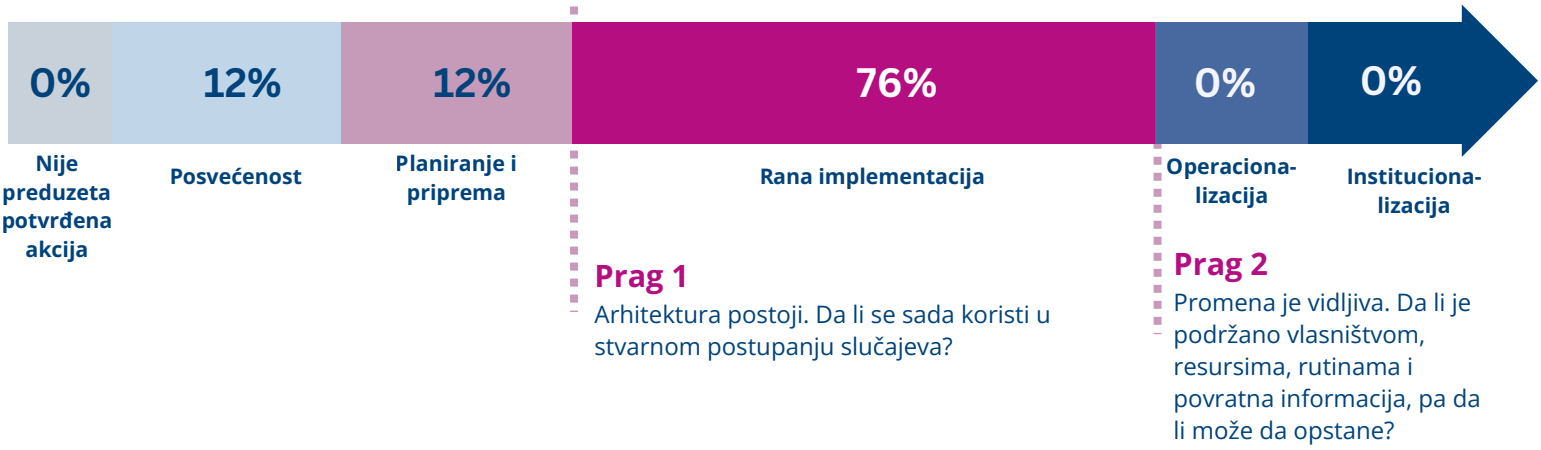
Analitički okvir

- pravičnost
- efikasnost
- institucionalni kapaciteti
- strateška upotreba sudskih alata

REFORMA JE PUT
NE RADI SE O PITANJU DA/NE

Institucije pravosuđa na Kosovu sve više prelaze sa usvajanja okvira reformi na njihovu primenu u praksi. Veće institucionalno vlasništvo vidi se u transparentnosti, strateškom planiranju, digitalizaciji, sudskoj koordinaciji i angažovanju na nalazima monitoringa. Sledeći test je da li se ove reforme primenjuju dovoljno dosledno da bi se poboljšao kvalitet, blagovremenost i predvidljivost vođenja postupaka u slučajevima ozbiljnog organizovanog kriminala i korupcije.

RTM sprovođenje preporuka reforme

Arhitektura reforme sve više se uspostavlja. Sada je ispit da li će implementacija postati dosledna praksa.

ŠTA SE PROMENILO OD 2024. GODINE?

STRATEŠKO UPRAVLJANJE SLUČAJEVIMA

Posvećeni 2025–Strategija za 2027. godinu sada daje prioritet efikasnom postupanju sa slučajeve korupcije, zloupotrebe službenog položaja i org. kriminala, podržano od izveštavanje, planiranje predmeta i mehanizme praćenja.

KONZISTENTNOST SUDSTVA

Vrhovni sud je proširio pravna mišljenja, praksu rezimea, odabrane odluke i angažovanje sa nižih sudova kako bi podržala dosledniju i predvidljiviju sudsku praksu.

DIGITALIZACIJA I TRANSPARENTNOST

Platforme za objavljivanje, upravljanje predmetima alati, audio-video snimanje i mehanizmi komunikacije su proširene, iako njihova upotreba ostaje nejednako širom institucija i predmeta.

VLASNIŠTVO REFORME

Pravosudne institucije sve sistematičnije postupaju po nalazima monitoringa i uključuju preporuke u strategije, obuke i procese razvoja politika

ŠTA POKAZUJU DOKAZI?

Pet ponavljajućih uslova određuju da li se aktivnosti reformisanja na Kosovu pretočavaju u bolje organizovano vođenje slučajeva organizovanog kriminala i korupcije. Dokazi ukazuju na jači institucionalni vlasništvo i rastuću arhitekturu reformi, ali i na uporne praznine između formalnih mera i dosledne prakse. Zajedno, ovi uslovi pokazuju gde implementacija treba da se produbi kako bi nedavne reforme donele trajne rezultate.

01

Odgovornost i zajednički pravac reformi

Institucionalno vlasništvo je ojačano. Pravosudne institucije sve više se bave nalazima monitoringa i ugrađuju preporuke u strategije, obuke i procese razvoja politika. Sledeći korak je da se to vlasništvo poveže sa jasnijom odgovornošću za sprovođenje, praćenjem i merljivim rezultatima.

02

Doslednost, jednoobrazna primena zakona i predvidljivost

Posvećuje se sve više institucionalne pažnje usklađivanju sudske prakse, ali različiti pristupi su i dalje vidljivi u standardima dokazuvanja, pregledu optužnica, ponovljenim suđenjima, izricanja kazni, pomoćnih kazni i tumačenja procesnih pravila. Izazov je da se novonastajuća uputstva i koordinacija pretvore u doslednu praksu u svim predmetima i na svim nivoima sudova.

03

Kapacitet, stručnost i kvalitet pravnog poslovanja

Alati za reformu se šire, ali sprovođenje i dalje utiču kapaciteti stručnjaka praznina u kapacitetima, jezičkim uslugama, finansijskoj ekspertizi, kadrovskom sastavu i nejednakoj primeni tehnologije. Kapacitet se sve više mora shvatiti ne samo kao obuka, već i kao institucionalna podrška koja omogućava ponavljanje kvalitetne prakse.

04

Dijagnostički podaci i značajan dosije

Ishode slučajeva treba posmatrati šire od stopa osuda i oslobađanja. Praćeni slučajevi visokog nivoa organizovanog kriminala i korupcije i dalje pokazuju visok nivo oslobađanja, duge postupci i raznovrsni ishodi izricanja kazni. Političko pitanje je šta ti ishodi otkrivaju o dokazima, izgradnji slučaja, žalbama, sankcijama i održivosti sudskih rezultata.

05

Transparentnost, javno poverenje i institucionalna memorija

Mehanizmi transparentnosti su prošireni, ali predvidljiv pristup rasporedu ročišta, presuda, optužnica i dvojezičnih informacija ostaje nejednak. Rutinizovanje i omogućavanje upotrebe objavljivanja ojačalo bi ne samo javni pristup, već i pravnu doslednost, institucionalno učenje i odgovornost.

Put napred

OD REFORME NA PAPIRU → KA PRIMENI → KA KONSOLIDACIJI

Postaviti PRIORITETE implementacija

Fokusirajte institucionalnu pažnju na reforme i slučajeve u kojima kašnjenja, nedoslednosti i operativne prepreke najviše utiču na ishode ozbiljnih slučajeva organizovanog kriminala i korupcije.

STANDARDIZOVATI praksu

Pretvorite smernice, strategije i pojedinačne dobre prakse u dosledne pristupe vođenju predmeta, pravnom zaključivanju, izricanju kazni, finansijskoj istrazi i žalbenom preispitivanju.

ODRŽIVOST promena

Podržati unapređenu praksu jasno definisanim odgovornostima, resursima, podacima, stručnom podrškom i mehanizmima povratne informacije kako bi implementacija postala rutina

PODACI SU POČETAK PRIČE

Izveštaj ispituje četiri politička pitanja: da li reforma menja način na koji se u praksi postupa u ozbiljnim slučajevima organizovanog kriminala i korupcije.

ŠTA ŽELITE DA RAZUMETE O KOSOVU?

DA LI POSTOJE PROCEDURALNE GARANCIJE U PRAKSI?

Pogledajte pristup informacijama, efikasno pravno zastupanje, ravnopravnost strana, tumačenje i prevođenje, nepristrasnost suda i da li procesne garancije ostaju efikasne u složenim i dugim postupci.

DA LI SLOŽENI SLUČAJEVI PROLAZE KROZ SISTEM NA PREDVIDIV NAČIN?

Pratite trajanje postupka, kontinuitet ročišta, vođenje suđenja, ponovljena suđenja i žalbeni pregled kako biste razumeli gde složeni predmeti gube zamah i da li nove mere upravljanja postupkom menjaju taj obrazac.

DA LI DOSTUPNI ALATI OMOGUĆAVAJU SMISLENU ODGOVORNOST?

Pogledajte dalje od toga da li postoje pravni alati i fokusirajte se na to kako se oni koriste, uključujući finansijske istrage, konfiskaciju, pomoćne kazne, priznanja krivice i međunarodnu saradnju, i da li oni proizvode proporcionalne i održive rezultate.

DA LI INSTITUCIJE KONZISTENTNO PRUŽAJU KVALITET?

Pratite kvalitet optužnica, sudsko obrazloženje, izricanje kazni, stručnu ekspertizu, sisteme učinka i institucionalno učenje da biste videli da li dobra praksa postaje dosledna, umesto da zavisi od pojedinačnih slučajeva ili praktičara.

PRATITE PODATKE DALJE.

Pročitajte ceo izveštaj.

Ova publikacija nastala je uz finansijsku podršku Evropske unije. Njen sadržaj je isključiva odgovornost osoblja OEBS-a i ne odražava nužno stavove Evropske unije.

Više o Regionalnom Projektu za praćenje suđenja na:

→ **osce.org/westernbalkanstrialmonitoring**

#RegTrialMonitoring